

SMERTEPUMPE

KREFTSJUKEPLEIAR MARTHE HAUGE AASE

PALLIATIVT TEAM/KOMPETANSESENTER FOR
LINDRANDE BEHANDLING

<https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrande-behandling>

<https://helse-bergen.no/seksjon/KLB/Documents/Medikamentskrin/Smerter.pdf>

<https://helse-bergen.no/seksjon/KLB/Documents/Medikamentskrin/Kvalme.pdf>

<https://helse-bergen.no/seksjon/KLB/Documents/Medikamentskrin/Dyspne.pdf>

https://helse-bergen.no/seksjon/KLB/Documents/Medikamentskrin/Uro_angst.pdf

https://helse-bergen.no/seksjon/KLB/Documents/Medikamentskrin/Surkling_i_luftveier.pdf

Indikasjon:

Ved svelgvanskar, kvalme og oppkast

Når pasienten har nedsatt samarbeidsevne pga. demens, delir eller psykose

Ved store dosar morfin der ein ikkje oppnår symptomlindring peroralt

Ved nedsett opptak i GI traktus

I livets slutfase

De 4 viktigste medikamenter for lindring i livets slutfase

Indikasjon	Medikament	Dosering	Maksimal døgndose	Adm. måte
Smerte, dyspné	Morfin® (opioidanalgetikum)	2,5-5-10 mg eller 1/6 av tidligere døgndose (po:sc = 3:1) inntil x 1/time	avhengig av effekten (sjelden > 400 mg)	sc = subcutant
Angst, uro, panikk, muskelrykn., kramper	Midazolam® (benzodiazepin, sedativum)	1 mg ti 1 gamle/skrøpelige, ellers 2-5 mg inntil x 1/time	avhengig av effekten (sjelden > 20 mg)	sc
Kvalme Uro, agitasjon	Haldol® (haloperidol, lavdoseneuroleptikum)	0,5-1 mg x 3 (mot kvalme) 2 mg x 3 (mot uro/agitasjon)	10 mg	sc
Surkling i øvre luftveier, ileus, kolikk	Robinul® (glykopyrron, antikolinergikum)	startdose 0,4 mg. Etter 4 timer 0,2 mg x 4 (dvs hver 6. time)	2,4 mg	sc

Sunniva klinikk for lindrende behandling, april 08

Obs: Både Midazolam® og Robinul® brukes her utenfor godkjent indikasjonsområde.
Vedlagte behandlingsalgoritmer bygger på fylldig dokumentasjon over bruk og effekt av disse medikamentene til døende.
Legen skal imidlertid være klar over sitt ansvar når medikamenter brukes utenfor godkjente indikasjoner.

Alle 4 medikamenter kan blandes i en sprøyte til applikasjon i s.c. pumpe

Smertepumpe MP Daily +

MP Daily +

Ved store dosar/mange medikament

Sprøyttestørrelser:

- 10 ml. luerlock
→ Fyllast til 10 ml.
- 20 ml. luerlock
→ Fyllast til 20 ml.
- 60 ml. luerlock
→ Fyllast til 40 ml.

Det vert ikkje sendt med plastomslag lenger til bruk hjå pasienten.

<https://www.youtube.com/watch?v=bSM0bzcT8Bo>

Ulike s.c. nåler:

- SubQ
 - Nyttast ved behovsmedisinering
 - Skiftast kvar 3 dag eller ved behov pga. td.hudirritasjon eller noduli

- Silhouette
 - Førstevalget til smertepumpe
 - Nyttast til behovsmedisinering på kakektiske pasientar
 - Skiftast x 1 /vekeSkal ikkje skyllest med NaCl mellom injeksjonar

OBS! Infiltrater!

Det kan ikkje gjevast ekstradoser på Micrel Daily +

<https://www.youtube.com/watch?v=wzItW5bBKMM>

Rett pasient og rett medikament

Skru av pumpa

Sjekk at innstikkstad, sc nål og plaster er ok

Bytt om sprøyte, vær nøye med plassering

Skru på pumpa

Still inn riktig mm ved å bruke piltastane

NB! Pumpene skal alltid stillast inn på **mm/24t infusjon**

Start pumpa; sjå at den går på kvar vakt

Signer og dokumenter

Plassering:

Tenk nærast mulig hjarta, ofte dårlege sirkulerte pasientar

◦Thorax (under kragebein)

Ta hensyn til sirkulasjon, underhudsfett og pasienten sin bevegelsefrihet.

Kva er best for pasienten?

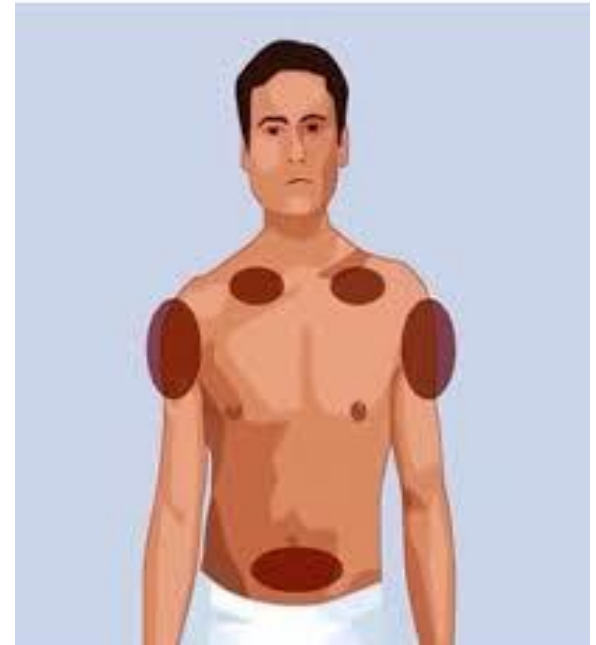
- Tjukk/Tynn?

Kva er mogleg?

- Sengeliggande/Oppegåande?

Unngå:

- Rett over tumormasse
- Ødematøse plasser
- Strålebehandla hud, over beinutspring, ved ledd
- Favoritt sida til pasienten
- Hjø urolege pasientar kan nål plasserast over skuldeblad bak på ryggen

Viktige prinsipper:

Ein skal **alltid vere 2 stk** å blande til ei sprøyte til smertepumpe!

Skriv opp mengde NaCl eller glukose på lappen og totalvolum i sprøyta!

Mål alltid opp mengde med linjal og still inn tempo på pumpa etter dette. Ulike sprøyter = ulikt tempo!

Det skal helst vere dobbelkontroll for på- kopling og innstilling av tempo!

Sjekke koplingar og om innstikkstad og nål er ok dagleg.

Dokumenter og signar!

Kontrollskjema smertepumpe:

<http://handbok.helse-forde.no/docs/pub/dok15295.pdf>

Litt praktisk:

- Det er anbefalt å ikkje ha meir enn 3-4 medikament i ei pumpe
- bruk minst mulig volum morfin, dvs. bruk sterk konsentrasjon av morfin dersom høge dosar
- 2-4 ml kan gjevast sc ved behovsdose. Dersom større mengde, legg inn ny sc nål.

Vask pumpa med lunka vatten.

Bæreveske kan vaskast på 30 grader

Forbruksmateriell: ring 57831539

Utstyr til ca 30 dagar

Ved avslutta bruk: sendast til Medisin teknisk Avdeling FSS

Bestill tidleg smertepumpe, vi treng tid. Minimum 2 dagar

Vi treng adresse for levering og namn og telefonnummer til sjukepleiar i kommunen.

Håndbok i lindrende behandling Lindring i nord

[https://unn.no/Documents/Kompetansetjenester,%20sentre%20og%20fagråd/Regionalt%20kompetansesenter%20for%20lindrende%20behandling/handbok lindrende behandling revidert 2016.pdf](https://unn.no/Documents/Kompetansetjenester,%20sentre%20og%20fagråd/Regionalt%20kompetansesenter%20for%20lindrende%20behandling/handbok%20lindrende%20behandling%20revidert%202016.pdf)

Referanser/Meir informasjon:

KLB sine nettsider:

- <http://www.helse-bergen.no/no/OmOss/Avdelinger/klb/praktisk-palliasjon/Sider/side.aspx>
- http://eqs-samhandling.sus.no/exportSAMHANDLING/docs/doc_23674/index.html
- http://eqs-samhandling.sus.no/exportSAMHANDLING/docs/doc_26450/index.html

Takk for meg!

